

Íslenska

Filippeyska

VELFERÐARRÁÐUNEYTIÐ

Kagawaran ng Kagalingang Panlipunan

Reykjavíkurborg

Lungsod ng Reykjavík

Við og börnin okkar

Tayo at ang ating mga anak

Ang pamilya

Pare-pareho ang mga karapatan ng kalalakhian at kababaihan sa Iceland at magkaparehas sila ng responsibilidad sa loob at labas ng bahay. Sa bansang ito ay ganap ang pagkalegal ng pagkakapantay-pantay ng mga kasarian. Nagtatrabaho sa labas ng bahay ang karamihan ng mga kababaihan at kalalakhian at magkadamay ang parehong magulang sa mga gawaing-bahay at sa pagpapalaki ng mga anak. May karapatan ang bawat magulang sa may bayad na pagliban o leave para sa pagsilang, pag-ampon, at pagkandili o fostering ng anak. Makatatanggap ng suweldo o benepisyong mga magulang galing sa Pondo para sa Paglibang Pangmagulang o Childbirth Leave Fund, nang ayon sa kanilang sitwasyon sa merkado ng manggagawa o labor market. Para makatatanggap ng kabuuang suweldo sa Paglibang Pangmagulang ay kinakailangang nakapagtrabaho sila ng hindi bababa sa 25%, 6 na buwan bago ang nakatakdang araw ng kapanganakan ng bata. Ang mga mag-aaral at ang mga taong wala sa merkado ng manggagawa ay magkakaroon ng kaukulang benepisyong pangkapanganakan. Kinakailangang mag-apply sa Pondo para sa Paglibang Pangmagulang sa Kagawaran ng Paggawa. Ang mga panuto at ang mga aplikasyong kailangang punan ay matatagpuan sa mga opisina ng Kagawaran ng Paggawa sa bansa.

Importante na maging matatag ang samahan ng buong pamilya sa pagsisimula ng buhay sa bagong bansa. Madalas ay mahirap masanay sa mga bagong gawi at minsan ay kinakailangang humingi ng tulong sa ibang hindi kasapi ng pamilya. May iba't-ibang bilis ang bawat miyembro ng pamilya na masanay at maiakma ang sarili sa bagong lipunan. Kadalasang mas mabilis ang mga bata kaysa sa magulang sa pagsasalita ng bagong wika, mas mabilis na magkaroon ng kaibigan, at madalas na nakakatulong sa pamilya sa pakikibagay at pakikiangkop sa bagong lipunan. Gayunpaman, importanteng hindi bigyan ng sobrang obligasyon ng mga magulang at ibang miyembro ng pamilya ang mga bata ukol sa sitwasyong ito. Ang mga obligasyon ay dapat akma sa kanilang edad at gulang. Hindi kailanman dapat na maging responsibilidad ng mga bata ang magulang!

Ang mga Karapatang Pambata

Ang mga karapatang pambata ayon sa mga Bansang Nagkakaisa o United Nations ay inaprubahan at pinaiiral sa Iceland. Ayon sa karta o charter na ito ay pandaigdigang kinikilala na nangangailangan ng pagtatanggol at pagtataguyod ang mga kabataan na mas higit pa kaysa sa mga mayor de edad at ang mga kabataan ay malayang mga indibidwal na may sariling karapatan, ipagpalagay man ang mga karapatan ng mga mayor de edad. Sa Iceland, ang Ordinansa sa Proteksyong Pambata ay sinisiguro ang kaligtasan ng mga kabataan at ang mamuhay sila nang mabuti ang kalagayan. Malinaw sa batas ng Proteksyong Pambata na ang pangkalahatang publiko at ang lahat ng mga nagtatrabaho para sa mga bata ay may tungkuling ipagbigay-alam sa pulisya o sa Serbisyong nauukol sa Proteksyong Pambata kapag pinaghihinalaang may bata na hindi wasto ang pamumuhay sa anumang paraan. Ang lahat ng mga sumbong ay iniimbistigahan at pinapatawan ng angkop na desisyon (tingnan ang kabanata tungkol sa Serbisyong nauukol sa Proteksyong Pambata). Ang mga kabataan sa Iceland ay kinakailangang panatilihi ng ligtas sa karahasan, pisikal man o mental, sa loob at labas ng pamamahay.

Fjölskyldan

Konur og karlar á Íslandi hafa sömu réttindi og bera sömu ábyrgð bæði innan og utan heimilisins, hér gildir fullkomið lagalegt jafnrétti á milli kynjanna. Flestar konur og karlar vinna utan heimilisins og taka báðir foreldrar þátt í heimilisstörfum og uppeldi barna.

Foreldrar fá greiðslur úr Fæðingarorlofssjóði eftir að hafa verið samfelt í 6 mánuði á innlendum vinnumarkaði fyrir fæðingardag barns í minnst 25% starfi. Sama á við þegar barn kemur inn á heimili við ættleiðingu eða varanlegt fóstur. Námsmenn og fólk sem er utan vinnumarkaðar fær fæðingarstyrki. Sækja þarf um fæðingarorlof og fæðingarstyrk til Fæðingarorlofssjóðs hjá Vinnumálastofnun. Leiðbeiningar og eyðublöð er hægt að fá hjá Þjónustuskrifstofum Vinnumálastofnunar um land allt.

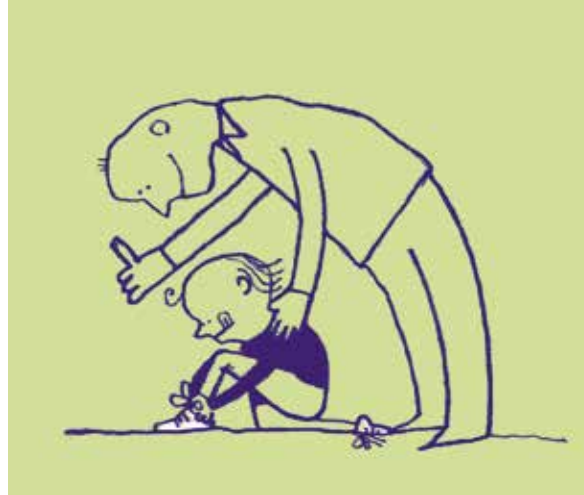
Það er mikilvægt að allir í fjölskyldunni standi saman þegar tekist er á við líf í nýju landi. Það getur oft verið erfitt að venjast nýjum síðum og stundum getur reynst nauðsynlegt að leita aðstoðar annarra sem ekki tilheyra fjölskyldunni. Fjölskyldumeðlimir geta verið misfljótir að laga sig að nýju samfélagi. Börn eru oft fljótari en foreldrarnir að tileinka sér nýtt tungumál, fyrri til að eignast vini og geta því oft veitt fjölskyldunni mikla hjálp í aðlögun að nýju samfélagi. Það er samt mjög mikilvægt að foreldrar og aðrir fjölskyldumeðlimir geri ekki of miklar kröfur til barna við þessar aðstæður. Kröfurnar þurfa að hæfa aldri þeirra og þroska. Börn eiga aldrei að bera ábyrgð á fullorðnum!

Réttur barna

Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna hefur verið fullgildur á Íslandi. Sáttmálinn felur í sér alþjóðlega viðurkenningu á því að börn þarfnist verndar og umönnunar umfram fullorðna og að þau séu sjálfstæðir einstaklingar með eigin réttindi, óháð réttindum fullorðinna. Á Íslandi gilda barnaverndarlög en hlutverk þeirra er að tryggja öryggi barna og að þau búi og lifi við viðunandi aðstæður. Í barnaverndarlögunum er skýrt tekið fram að almenningi og öllum sem að vinna með börnum beri skylda til þess að tilkynna það lögreglu eða barnavernd ef að grunur leikur á að börn búi við óviðunandi aðstæður á einhvern hátt. Barnaverndin tekur þá við tilkynningunni og viðeigandi ráðstafanir eru gerðar (sjá kafla um Barnavernd). Börn á Íslandi eiga að vera vernduð fyrir öllu ofbeldi, jafnt andlegu sem líkamlegu, bæði innan og utan heimilis.

Að ala upp barn

Því fylgir því mikil ábyrgð að ala upp barn og það getur stundum reynst erfitt. Erfið hegðun barns má aldrei leiða til þess að líkamlegum eða andlegum refsingum sé beitt. Því er mikilvægt að foreldrar temji sér jákvæðar uppeldisaðferðir og leiti ráðgjafar þegar þeir telja sig þurfa á því að halda. Hægt er að fá ráðgjöf í leikskólum og skólum, í þjónustumiðstöðvum og félagsþjónustu sveitarfélaga, heilsugæslustöðvum og sjálfstætt starfandi aðilum til dæmis fjölskylduráðgjöfum og sálfræðingum.

Pagpapalaki ng Anak

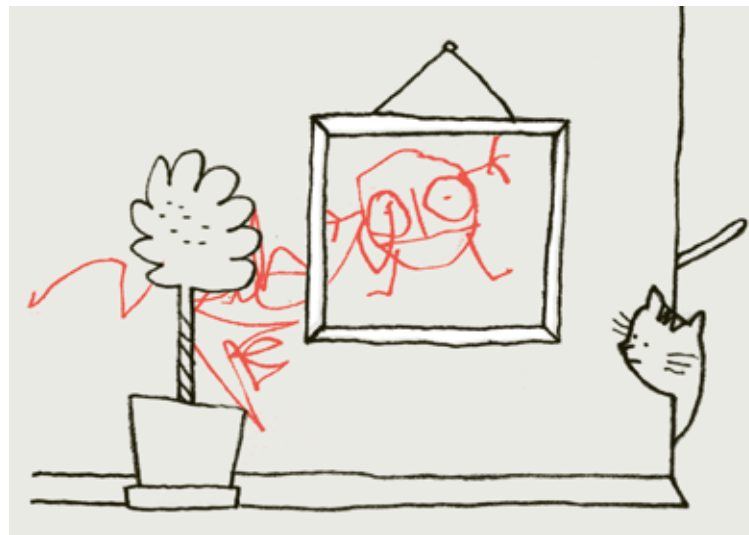
Malaking responsibilidad ang pagpapalaki ng anak at paminsan ay mahirap itong gampanan. Ang matigas na kalooban o di magandang asal ng bata ay di kailanman dapat maging dahilan ng pisikal o mental na parusa. Kungkaya't importante na ang mga magulang ay gumamit ng positibong paraan ng pagpapalaki at sumangguni ng tulong at payo mula sa mga propesyonal na tagapayo o counselor kung kinakailangan. Maaring humingi ng payo mula sa kindergarten o paaralan, sa Sentro ng Serbisyong Panglungsod at serbisyong panlipunan ng mga munisipalidad, sentro ng pangangalaga ng kalusugan o health care center, o sa mga pribadong mga dalubhasa tulad ng tagapayong pampamilya o family counselor, sikologo at iba pa.

Hrósaðu og styrktu góða hegðun

Það er mjög árangursrík uppeldisaðferð að benda barninu á æskilega og góða hegðun í stað þess að banna eða skamma of mikið. Það eru algeng mistök að líta á góða hegðun sem sjálfsagðan hlut og gleyma að veita henni athygli.

Til dæmis er gott að hrósa þegar barnið þitt býr um rúmið sitt, gengur frá eftir matinn eða sýnir systkini umhyggju. Einfalt og uppbyggjandi hrós eins og „gott hjá þér að búna um rúmið þitt“ eða „ég sá hvað þú varst góð/-ur við litlu systur áðan“ mun með tímanum kalla fram áframhaldandi góða hegðun hjá barninu. Hrós sýnir að þú veitir barninu athygli og tekur eftir því sem það gerir en ekki bara þegar að það gerir eitthvað sem það á ekki að gera. Hrós mun láta barnið þitt verða stolt og hreykið af sjálfu sér. Leyfðu barninu þínu að gera hlutina sjálf, eins og að klæða sig og reima skóna, og leiðbeindu því hvernig gera á rétt, því það styrkir sjálfmynd barnsins. Ef við gerum lítið úr því sem barnið getur, berum barnið ávallt saman við önnur börn og/eða vanrækjum það á einhvern hátt mun því líða eins og það sé einskis virði. Veldu orð þín af kostgæfni og sýndu barninu þínu ástúð og virðingu.

Forðastu að nota orð og staðhæfingar um persónu barnsins sem vopn. Athugasemdir eins og „þú gerir þetta alltaf,“ eða „af hverju gerirðu aldrei eins og ég segi?“, „af hverju þarftu alltaf að gera svona heimskulega/hluti?“, „þú gerir aldrei neitt rétt!“ eru niðurlægjandi skilaboð og mikið virðingarleysi við börnin okkar.

Purihin at suportahan ang mabuting asal

Lubos na epektibong paraan sa pagpapalaki ng anak ang mga papuri sa mga maganda at kawili-wiling asal sa halip na madalas na pinagagalitan at pinagbabawalan ang bata. Napakalaking kamalian ang akala na ang mabuting asal ay kusang nangyayari lang at dapat kalimutang pansinin.

Halimbawa ay magandang purihin ang anak sa pag-ayos ng kama, pagligpit ng mesa pagkatapos kumain, at pag-alaga sa mga kapatid. Ang simple at nakakatulong na papuring tulad ng, “magaling, anak at na-ayos mo ang kama mo,” o “nakita kong mabait ka sa nakababata mong kapatid kanina,” ay nakakapagdulong ng positibong gawi at asal ng bata. Sa paggamit ng mga papuri ay nakikita ng mga bata na binibigyan ninyo sila ng antensyon at napapansin ang mga bagay na tama nilang nagagawa at hindi lang kapag mayroon silang nagagawang mali. Ang papuri ay makakatulong sa inyong anak upang ipagmalaki at masiyahan sa sarili. Hayaan ninyong gawin ng bata nang mag-isa ang mga bagay tulad ng pagdadamit, pagtali ng sintas, at gabayan o ipakita kung paano gawin nang tama dahil makakatulong itong mapalakas ang kanyang pagkatao. Kung minamaliit natin ang mga kakayahan ng bata, o inihahalintulad siya sa ibang bata at/o ipinagwawalang-bahala siya sa kahit anong paraan, ay mararamdaman ng bata na wala siyang halaga o kwenta. Piliing mabuti ang inyong mga sinasabi sa anak at iparamdam sa anak ang inyong pagmamahal at respeto sa kanya.

Iwasan ang paggamit ng salita o pahayag tungkol sa ugali ng anak bilang sandata sa pagpintas. Ang mga pintas tulad ng, “palagi mo nalang ginagawa yan,” o “bakit hindi ka sumusunod pag inuutusan kita?”, “bakit palagi ka na lang gumagawa ng katangahan?”, “wala ka nang ginagawang tama!”, ay mga mensaheng nakakababa ng pagkatao at nagpapakita ng kawalang galang sa ating mga anak.

Agi og reglur

Að hafa reglur og ramma getur hjálpað foreldrum að kenna barninu muninn á réttri og rangri hegðun. Rammi og reglur veita börnum öryggiskennd og láta þau finna fyrir umhyggju. Það er mikilvægt að reglurnar séu skýrar, þær séu alltaf eins við sömu aðstæður og að barnið skilji hvers vegna það er mikilvægt að fara eftir þeim. Það er mikilvægt að standa við það sem sagt er við börnin. Algeng mistök hjá foreldrum eru að gleyma því. Vertu alltaf samkvæm/-ur sjálfri/-um þér því það kennir barninu þínu hvers þú væntir af því.

Vertu fyrirmynd

Þú sem foreldri ert mikilvæg fyrirmynd barnanna þinna. Það er ekki nóg að fullorðna fólk sé börnum hvernig hlutirnir eiga að vera, það verður líka að sýna það í verki.

Vertu ávallt meðvitund/-aður um það að barnið þitt er að fylgjast með þér og læra af þér. Taktu þér tíma, vertu góð fyrirmynd og útskýrðu rétta hegðun vel fyrir barninu þínu. Sýndu þolinmæði og heiðarleika. Það er góð regla að koma fram við börnin þín eins og þú vilt að aðrir komi fram við þig.

Raunhæfar kröfur til foreldra

Gerðu raunhæfar kröfur til þín sem foreldris. Þú þarft ekki að vita allt um uppeldi barna. Einbeittu þér að því sem mestu máli skiptir í stað þess að reyna að taka á öllu í einu. Viðurkenndu það þegar þú ert orðin/-nn þreytt/-ur eða ráðalaus, leitaðu þá hjálpar. Gefðu þér tíma til að gera hluti fyrir þig sjálfa/-n (eða fyrir ykkur sem par). Þú munt geta annast barnið þitt ennþá betur ef þú ert vel upplögð/-lagður.

Disiplína at mga patakaran

Ang pagkakaroon ng mga patakaran at hangganan o limitasyon ay makakatulong sa mga magulang na maturo sa kanilang anak ang tama at maling asal. Ang mga hangganan at patakaran ay nagbibigay ng seguridad at naipapahiwatig na may malasakit kayo sa kanila. Mahalagang ang mga patakaran ay maliwanag, palaging magkapareho at naiintindihan ng anak kung bakit mahalagang sundin ang mga ito. Mahalagang maging matatag at matibay na pairalin kung ano ang nasabi sa anak. Karaniwang pagkakamali ng mga magulang ang kalimutan ito. Ang pagiging matatag at matibay sa sarili ay makakatulong sa bata kung ano ang mga inaasahan ninyo sa kanila.

Maging huwaran at mabuting halimbawa

Bilang magulang ay mahalagang maging huwaran kayo sa inyong anak. Hindi sapat na sabihin ng mga nakatatanda sa mga bata kung paano ang mga bagay-bagay, kungdi kinakailangan din na ipakita sa kanila at gabayan sila.

Maging alerto at alintahanin na ang anak ninyo ay palaging natututo mula sa inyo mismo. Bigyan ng oras ang sarili, maging huwaran at ipaliwanag nang mabuti ang magagandang asal sa inyong anak. Ipakita ang pagpapasensiya at pagiging tapat. Magandang patakaran ang makitungo o tratuhin ang inyong anak kung paano ninyo gustong tratuhin kayo ng iba.

Maging praktikal sa pagiging magulang

Maging praktikal sa inyong pamantayan o standards bilang magulang. Hindi ninyo kailangang alamin ang lahat tungkol sa pagpapalaki ng anak. Bigyang diin at pahalagahan ang mga bagay na mahalaga sa ngayon imbis na subakang gawin lahat nang sabay-sabay. Aminin kung ikaw ay pagod na o naguguluhan at humanap ng tulong. Humanap ng oras upang mapangalagaan din ang inyong sarili. Magiging mas maganda ang pagturing ninyo sa anak kapag maganda ang inyong pakiramdam.

Heilsugæslan

Þegar nýtt barn kemur í heiminn er áhersla lögð á að styðja við fjölskylduna. Á öllum heilsugæslustöðvum er hægt að fá heilsuvernd fyrir barnið þitt til 16 ára aldurs. Þessi þjónusta felur meðal annars í sér bólusetningar frá þriggja mánaða aldri og allar lækni skoðanir frá því að barnið fæðist. Þessi þjónusta er foreldrum að kostnaðarlausu. Starfsfólk heilsugæslustöðvanna gefur góð ráð um heilsu og uppeldi eða segir þér/ykkur hvert best er að leita ef þörf er á frekari aðstoð. Þegar barnið byrjar í skóla sér heilsugæslan einnig um heilsuvernd barnsins endurgjaldslaut. Heilsugæslan býður upp á foreldanámskeið þar sem kenndar eru uppeldisaðferðir sem virka og stuðla að góðu samstarfi milli barna og foreldra. Upplýsingar um þetta og fleiri námskeið er að finna hjá heilsugæslustöðvunum. Upplýsingar um allar heilsugæslustöðvar á Íslandi er hægt að finna á www.island.is sem er vefsíða þar sem hægt er að nálgast upplýsingar um allar opinberar stofnanir og þjónustu á Íslandi. Á vef Embættis landlæknis er svo að finna ítarlegar upplýsingar um tannvernd barna. Upplýsingarnar eru á nokkrum tungumálum. Slóðin þar sem nálgast má þessar upplýsingar er <http://www.landlaeknir.is/heilsa-og-lidan/tannvernd/>.

Hvað er ofbeldi og vanræksla?

Ofbeldi og vanræksla geta haft mjög skaðleg áhrif á þroska barns. Það getur birst á marga mismunandi vegu, sem dæmi má nefna það að rasskella börn, slá þau með höndum eða belti, hrinda þeim eða hrista eða á einhvern annan hátt nota hendur og/eða hluti gegn barninu er líkamlegt ofbeldi. Hvers konar niðurlæging, lítilsvirðing, öskur og hótanir er andlegt ofbeldi. Vanræksla getur lýst sér í vannæringu barna, að skilja börn eftir ein heima langtímum saman þar sem þau þurfa að sjá um sig sjálf, útivist eftir löglegan útivistartíma, lélegur fatnaður og umhirða sem samræmist ekki aðstæðum eins og veðri og árstíma. Á Íslandi er lítið svo á að allar andlegar og líkamlegar refsingar séu ofbeldi og getur beiting þeirra verið refsiverð með fangelsisvist. Í Barnalögnum (28. grein) segir: „Forsjá barns felur í sér skyldur foreldra til að vernda barn sitt fyrir andlegu og líkamlegu ofbeldi og annarri vanvirðandi háttsemi“. Ekkert barn á að þurfa að þola ofbeldi eða verða vitni að ofbeldi, allra síst á heimili sínu. Allt ofbeldi á heimili þar sem börn eru er jafnframt ofbeldi gagnvart börnum.

Pangangalaga ng Kalusugan

Kapag may sanggol na isinilang sa mundo ay binibigyang halaga ang pagsuporta sa pamilya. Naghahandog ng health care ang lahat ng mga Sentro ng Kalusugan sa inyong anak hanggang 16 na taong gulang. Kasama sa serbisyong ito ang mga bakuna mula sa ikatlong buwang gulang ng sanggol at ang lahat ng pagpapatingin sa doktor mula sa pagkapanganak ng sanggol. Ang serbisyong ito ay libre. Ang mga empleyado sa bawat Sentro ng Kalusugan ay nagbibigay ng magandang payo ukol sa kalusugan at pagpapalaki at pinapa-alam din sa inyo kung saan kailangang sumangguni kung kinakailangan ninyo ng tulong. Ang Sentro ng Kalusugan ang syang bahala sa health care ng inyong anak nang walang bayad, maging sa pagsimula nila sa paaralan. Naghahandog din ng iba't-ibang programa para sa magulang ang Sentro ng Kalusugan kung saan itinituro ang mga paraan ng pagpapalaki na gumagana at suporta sa magandang ugnayan ng anak at kanilang magulang. Ang mga impormasyon tungkol dito at iba pang mga programa ay matatagpuan sa mga Sentro ng Kalusugan. Ang mga impormasyon tungkol sa lahat ng Sentro ng Kalusugan sa Iceland ay maaring matagpuan sa www.island.is na siyang website kung saan maaring makita ang mga impormasyon ng lahat ng opisyal na institusyon at serbisyo dito sa Iceland. Sa website ng Kagawaran ng Kalusugan ay matatagpuan din ang mga detalyadong impormasyon tungkol sa kalusugan hinggil sa ngipin o dental health. Ang mga impormasyon ay nakasalin sa ilang mga wika. Ang kawi o link para makita ang mga impormasyong ito ay <http://www.landlaeknir.is/heilsa-og-lidan-/tannvernd/>.

Ano ang abuso at kapabayaan?

Ang abuso at kapabayaan ay maaring lubos na makakapinsala sa pagkatao ng anak. Maaring ilarawan ito sa maraming paraan katulad ng pagpalo sa anak, gamit man ang kamay o sinturon, pagtulak o pagyugyog, o pisikal na pag-abuso sa bata gamit ang kamay o bagay. Ang kahit anong nakabababa ng pagkatao, kawalang galang, pagsigaw o pananakot ay abusong pangkalooban o mental abuse. Ang mga halimbawa ng kapabayaan naman ay tulad ng malnutrisyon ng bata sanhi ng di-wastong pagkain, pag-iwan sa batang mag-isa sa bahay nang matagalan sa puntong kailangan nitong alagaan ang sarili, paglabas ng bata pagkatapos ng curfew (ayon sa patakaran ng oras ng paglabas ng menor de edad), o di-wastong panananamit at di-ayon sa klima o panahon. Dito sa Iceland, tinataguriang abuso ang lahat ng pisikal o mental na parusa at maaring mapatawan ng pagkabilanggo ang may sala. Ayon sa Batas para sa Kabataan (artikulo blg. 28): "Ang pangangalaga ng magulang ay nangangahulugang may tungkulin sila na panatilihin ligtas ang kanilang anak sa mental o pisikal na abuso at sa iba pang klaseng nakakabababa ng pagkatao." Walang bata ang dapat na dumanas ng karahasan o maging saksi nito, lalo na sa sariling bahay. Ang lahat ng karahasan sa bahay ng bata ay abuso din sa kanya.

Dagforeldrar

Hægt er að fá vistun fyrir börn frá 6 mánaða aldri hjá dagforeldrum. Þeir eru sjálfstætt starfandi og taka börn í dagvistun í heimahúsum. Dagforeldrar sjá sjálfir um skráningu og innritun barna. Upplýsingar um dagvistunargjöld fást hjá dagforeldrum en sveitarfélög greiða hluta af kostnaði við vistun þeirra. Nánari upplýsingar um dagforeldra er að finna á vefsíðum sveitarfélaganna.

Leikskólinn

Leikskólinn er fyrsta skólastigið í skólakerfinu og sér að ósk foreldra um uppeldi og menntun barna áður en grunnskólaskylda tekur við árið sem þau verða 6 ára. Leikskólinn er opinn öllum börnum. Allir leikskólar starfa samkvæmt sömu lögum og aðalnámskrá en hafa svigrúm til að þróa eigin starfshætti. Nám barna í leikskóla fer fram í gegnum leik og skapandi starf. Foreldrar greiða leikskólagjald sem sveitarfélög niðurgreiða en innifalið í því gjaldi er nám barna og námsgögn, umönnun, morgunverður, hádegisverður, eftirmiðdagshressing og sérkennsla ef með þarf. Í leikskólum er lögð áhersla á gott samstarf við fjölskyldur barnanna með því m.a. að veita upplýsingar um barnið í daglegu starfi en um leið eru foreldrar hvattir til að veita upplýsingar um allt sem getur haft áhrif á líðan og hegðun barnsins í leikskólanum. Langflest börn sækja leikskóla enda er það talið mjög mikilvægt fyrir alhliða þroska barna og er um leið undirbúningur fyrir þátttöku í lífinu öllu. Nánari upplýsingar um leikskóla er að finna á vefsíðum sveitarfélaganna.

Paalagaang pambata o Day Care

Maaring ipasok ang sanggol, mula 6 na buwan o higit pa, sa isang paalagaang pambata. Ang mga paalagaang pambata ay sariling pinatatakbo ng mga manggagawa at inaalagaan ang mga bata sa sarili nilang pamamahay. Sa kanila mismo kailangang ipatala ang inyong anak. Ang presyo para sa serbisyong ito ay naayon sa bawat manggagawa ngunit binabayaran ng lokal na pamahalaan ang parte ng presyo nito. Ang karagdagang impormasyon tungkol sa mga manggagawa ng paalagaang pambata ay matatagpuan sa website ng bawat lokal na pamahalaan ng bayan.

Kindergarten

Unang hakbang sa edukasyon ang kindergarten. Dito pinangangalagaan at tinuturuan ang mga bata bago sila magsimula sa elementarya na nagsisimula kapag 6 na taong gulang ang bata. Ang kindergarten ay bukas sa lahat ng mga bata. Pinapatakbo ang lahat ng mga kindergarten ayon sa pare-parehong batas at curricula subalit ang bawat isa ay mayroong sapat na kalayaan upang mapaunlad ang kanilang sariling pamamalakad. Ang pag-aaral ng

mga bata sa kindergarten ay nakasentro sa paglalaro at mga malikhaing gawain. Nagbabayad ng matrikula ang mga magulang para sa kindergarten ngunit may bawas ang presyo na pinupunan ng kanilang lokal na pamahalaan. Kasama sa matrikulang ito ang pag-aaral ng bata, materyales, pangangalaga, agahan, tanghalian, meryenda at espesyal na pagtuturo kung kinakailangan. Sa kindergarten ay binibigyang-diin ang magandang pakikipagtulungan sa magulang ng bata at kasama na dito ang pagbibigay ng impormasyon tungkol sa bata sa pang-araw-araw na gawain sa paaralan. Hinihikayat ang mga magulang na ipaalam ang anumang impormasyon tungkol sa anak na makaka-apekto sa pakiramdam o asal ng bata sa paaralan. Pumapasok sa kindergarten ang halos lahat ng mga bata dahil sa kahalagahan ng pangkalahatang pag-pagpapabuti at pag-usbong ng bata maging sa pag-hahanda sa kanila para sa buhay. Matatagpuan sa website ng bawat lokal na pamahalaan ng bayan ang mas maraming impormasyon ukol dito.

Grunnskólinn

Á Íslandi er skólaskylda fyrir öll börn á aldrinum 6-16 ára. Það þarf ekki að greiða fyrir að hafa barn í skóla á Íslandi en greiða þarf fyrir hádegisverð. Hlutverk foreldra í skólagöngu barns er meðal annars:

- að sjá til þess að barnið mæti í skólann og sinni náminu
- að tilkynna að morgni til skrifstofu skólans ef barnið er veikt
- að sjá til þess að barnið komi í skólann með hollt og gott nesti ef það á við og að það sé klætt eftir veðri
- að fylgjast með því að barnið stundi sitt heimanám
- að mæta í foreldraviðtöl og á fundi um nám barnsins og skólustarf
- að virða reglur um útvistartíma barna
- að sækja formlega um frí frá skóla, þurfi barnið á því að halda.

Foreldrar gegna mikilvægu hlutverki bæði í leik- og grunnskólagöngu barna og gott samstarf milli heimilis og skóla getur gert gæfumun í velferð og aðlögun barnsins. Ef barn þarfnast sérstaks stuðnings vegna fötlunar, erfiðleika í námi eða félagslegra aðstæðna þá hafa bæði foreldrar og starfsfólk leikskóla og grunnskóla aðgang að sérfræðingum sem geta aðstoðað og stutt við fjölskyldur í hverju sem á gengur.

Elementarya o Mababang Paaralan

Ang lahat ng bata mula 6-16 taong gulang dito sa Iceland ay kinakailangang pumasok sa paaralan. Walang dapat bayaran para sa pagpapa-aral sa bata maliban sa pagkaing pang-tanghalian.

Ang pananagutan o responsibilidad ng mga magulang sa pag-aaral ng bata ay ang mga sumusunod:

- Papasukin ang anak sa paaralan araw-araw at siguraduhing dumalo ang anak sa lahat ng klase.
- Pagtawag sa opisina ng paaralan sa umaga kung ang anak ay may sakit.
- Pagsigurado na busog ang anak pagpasok sa paaralan at may dalang masustansyang baon pati na rin ang tamang pananamit sa tag-lamig.
- Pagsubaybay sa mga takdang-aralin ng anak.
- Pagdalo sa mga panayam na para sa magulang at mga pulong ukol sa pag-aaral ng anak at iba pang bagay tungkol sa skwela.
- Igalang ang patakaran tungkol sa pag-labas ng bata o curfew.
- Pormal na pagpapa-alam sa paaralan kung kailangang mag-bakasyon ng bata.

Napakahalaga ng papel na ginagampanan ng magulang sa pag-aaral ng bata sa kindergarten at maging sa elementarya. Ang magandang komunikasyon nila sa paaralan ay lubos na makakatulong sa prosesong ito.

Kung kinakailangan ng bata ang espesyal na suporta dahil sa kapansanan, kahirapan sa pag-aaral o pang-sosyal/pakikisama, ay maring sumangguni ang mga magulang at kawani ng paaralan sa mga dalubhasa na maghahandog ng suporta sa pamilya maging anuman ang problema.

Frístundastarf

Mikill meirihluti 6-16 ára barna á Íslandi stunda skipulagt félags- og tómstundastarf af einhverju tagi og rannsóknir sýna að það hefur uppbyggjandi áhrif á líf barna og unglunga.

Frístundaheimili eru starfrækt við flesta grunnskóla á Íslandi fyrir börn á aldrinum 6-9 ára. Á veturna eru þau opin frá því að skóla lýkur til kl. 17, en á sumrin og þegar frí er í skólanum eru þau oft opin alla virka daga kl. 8-17. Greitt er sérstaklega fyrir þessa þjónustu. Frístundaheimlin bjóða upp á fjölbreytt frístundastarf og þar er mikið lagt upp úr því að einstaklingar fái að njóta sín og þroskast í umhverfi sem einkennist af hlýju, öryggi og virðingu.

Félagsmiðstöðvar, fyrir börn og unglunga á aldrinum 10 – 16 ára, eru við flesta grunnskóla á Íslandi. Fyrir aldurshópinn 10-12 ára eru í boði margvísleg tómstundarnámskeið og/eða hópastarf einu sinni eða oftar í viku. Fyrir unglunga á aldrinum 13 – 16 ára eru félagsmiðstöðvarnar mikilvægur vettvangur því starfið mættir þörf þeirra fyrir fjölbreytt frítímastarf og samveru með jafnöldrum í öruggu umhverfi. Upplýsingar um opnunartíma má finna á heimasíðum félagsmiðstöðvanna. Meginstarfsemi félagsmiðstöðvanna er gjaldfrjál.

Sum sveitarfélög veita styrki til þátttöku barna og ungmenna í íþrótt- og tómstundastarfi. Frístundakort er styrkjakerfi í frístundastarfi fyrir 6-18 ára börn og unglunga með lögheimili í Reykjavík. Foreldrar geta ráðstafað styrk, sem er kr. 25.000 á barn á ári, til niðurgreiðslu á þátttöku- og æfingagjöldum. Þetta er gert inni á vefsíðunni <http://rafraen.reykjavik.is> Ef þú þarft aðstoð við skráningu hafðu samband við 4 11 11 11.

Programang pang-sports at pang-aliwan

Dumadalo sa iba't-ibang organisadong programang pang-aliwan at panlipunan ang karamihan ng mga kabataan, mula 6-16 na taong gulang. Ayon sa mga pananaliksik ay kapaki-pakinabang ang mga gawaing ito sa buhay ng mga kabataan.

Mayroong lugar ng programang pang-aliwan para sa kabataan mula 6-9 na taong gulang, ang karamihan ng mga mababang paaralan. Sa panahon ng taglamig ay bukas ang mga lugar na ito mula sa pagtapos ng klase sa paaralan hanggang alas 5 ng hapon. Sa panahon naman ng tag-init at walang pasok sa skwela ay bukas ang mga lugar na ito mula Lunes hanggang Biyernes, alas 8 hanggang alas 5 ng hapon. Kinakailangang bayaran ang serbisyong ito. Ang lugar ng programang pang-aliwan para sa kabataan ay naghahandog ng iba't-ibang programa at binibigyang diin na masiyahan, pagyamanin at magka-gulang ang bawat isa sa kapaligirang kawili-wili, ligtas at may paggalang.

Ang mga Sentro ng Serbisyong Panglungsod ay may inihahandog na programa para sa mga kabataang mula 10-16 na taong gulang na mula sa halos lahat ng mga mababang paaralan. Para sa mga batang mula 10-12 taong gulang ay mayroong samu't-saring mga organisadong gawaing pang-aliwan o mga programang pang-grupo, isang beses o higit pa sa isang linggo. Ang mga Sentro ng Serbisyong Panglungsod ay importanteng lugar para naman sa mga batang 13-16 na taong gulang dahil sa magkakaibang organisadong gawaing pang-aliwan at pagsasama-sama ng mga magkaka-edad sa isang ligtas na kapaligiran. Ang mga impormasyon tungkol sa talaorasan ay matatagpuan sa website ng mga Sentro ng Serbisyong Panglungsod. Ang mga programang handog nila ay kadalasang walang bayad.

May ipinapagkaloob na sustento ang ilan sa mga munisipalidad ng Iceland para sa pakikilahok ng mga kabataan sa sports at programang pang-aliwan. Ang tarhetang pang-aliwan o leisure card ay pinansyal na pondo para sa organisadong mga gawaing pang-aliwan para sa kabataan mula 6-18 taong gulang na legal na naninirahan sa Reykjavík. Pagkatapos makapag-patala ng bata sa organisadong gawain ay maari nang ilaan ng magulang ang pondong ito na nagkakahalaga ng kr. 25000 sa bawat bata kada taon. Ito ay pinansyal na pondo para mabayaran ang mga pagsasanay o programang dinadaluhan ng bata. Isinasagawa ito sa website, <http://rafraen.reykjavik.is>

Kung kinakailangan ninyo ng tulong sa pag-rehistro, tumawag lang sa 4 11 11 11.

Félagsþjónustan

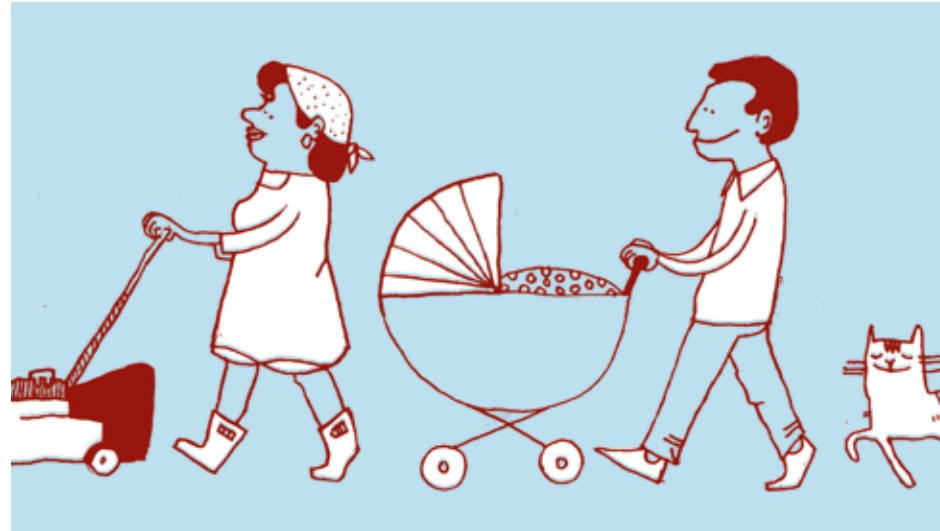
Félagsþjónustan er á vegum sveitarfélaganna. Þangað er hægt að sækja þjónustu sem snýr að félagslega kerfinu í landinu. Tilgangur hennar er meðal annars að bæta lífskjör þeirra sem standa höllum fæti í samfélaginu og tryggja uppeldisskilyrði barna og ungmenna. Félagsþjónustan veitir aðstoð til að einstaklingar geti búið sem lengst í heimahúsum, stundað atvinnu og lífað sem eðlilegustu lífi og grípur til aðgerða til að koma í veg fyrir félagsleg vandamál. Félagsþjónustan veitir félagslega ráðgjöf sem tekur m.a. til atvinnuleysis, veikinda, húsnæðisleysis, fjárhagsvanda, fötlunar, öldrunar, málefna útlendinga, málefna barna og ungmenna, fjölskylduvanda og áfengis- og vímuefnavanda. Þú getur leitað eftir upplýsingum um félagsþjónustu hjá sveitarfélögunum.

Barnavernd

Barnavernd snýst um aðstoð við börn sem búa við óviðunandi aðstæður eða aðstæður sem taldar eru stofna heilsu þeirra og þroska í hættu. Barnaverndarnefndir á vegum sveitarfélaga í landinu og starfsfólk þeirra veita börnunum aðstoð. Markmiðið er alltaf að bæta aðstæður barnsins og sjá til þess að öll börn alist upp við öruggar aðstæður. Ávallt er lögð áhersla á góða samvinnu við foreldra. Ef tilkynning berst til barnaverndarnefndar um að barn búi við óviðunandi aðstæður þá metur starfsfólk hana og samband er haft við fjölskyldu barnsins. Ef könnun starfsfólksins leiðir í ljós að þörf er á stuðningi við barn og fjölskyldu er gerð áætlun um áframhaldandi aðgerðir í samvinnu við foreldra og barn og síðan hefst vinna við að aðstoða fjölskylduna. Barnaverndarnefndir bjóða upp á ýmis stuðningsúrræði fyrir fjölskylduna eins og ráðgjöf, fræðslu og leiðbeiningar.

Serbisýng Panlipunan

Mayroong inihahandog na Serbisýng Panlipunan sa bawat bayan sa bansa. Maaring sumangguni doon ng mga serbisýng nauukol sa sistema ng panlipunan sa bansa. Ilan sa mga layunin nito ay ang mapabuti ang pamumuhay ng mga mahihina o sensitibong mamamayan at ang isulong ang tamang pamantayan sa pagpapalaki ng mga kabataan. Inaalok din ng serbisýng panlipunan ang tulong sa mga indibidwal na patagalin ang paninirahan sa sarili nilang tahanan, makapagtrabaho at mamuhay ng normal at malutas ang anumang problemang sosyal/panlipunan. Naghahandog din ang serbisýng panlipunan ng propesyonal na tagapayo sa mga isyu tulad ng kawalan ng trabaho, pagkakaroon ng karamdaman, kawalan ng bahay, problema sa pera, kapansanan, katandaan, mga isyung pang-imigrante, isyung pambata, problema sa pamilya, at problema sa paglalasing at ipinagbabawal na gamot. Maaring mahanap ang mga impormasyon sa Sentro ng Serbisýng Panlipunan sa bawat bayan ukol dito.

Serbisýng nauukol sa proteksýng pambata

Ang proteksíyon sa kabataan ay tumutulong sa mga bata na may di kanais-nais na paraan ng pamumuhay o mga sitwasyong nakakapinsala sa kanilang kalusugan at pagkatao. Ang Komisyon ng Proteksýng Pambata sa bawat munisipalidad sa bansa at ang mga kawani nito ay nagbibigay ng tulong sa mga kabataan. Ang layunin ay ang mapaunlad ang kalagayan ng mga bata at ang masiguro na lumalaki sila sa ligtas at matiwasay na pamumuhay. Binibigyang-diin ang magandang pakikipagtulungan sa magulang. Kung may sumbong sa Komisyon ng Proteksýng Pambata na ang bata ay may di kanais-nais na kalagayan ay susuriin ito ng kawani ng Komisyon at kakapanayamin ang pamilya ng bata. Kung ayon sa pagsusuri ng kawani ay kailangang bigyan ng karagdagang tulong ang bata at pamilya nito ay magsasagawa ng isang plano para sa nararapat na pamamaraan katuwang ang bata at ang pamilya nito at pagkatapos ay isasagawa ang planong ito. Naghahandog ng iba't-ibang mga solusyon ang Komisyon ng Proteksýng Pambata para sa mga pamilya tulad ng propesyonal na payo, pagsasanay at pagpapatnubay.

Hvert get ég leitað?

Neyðarlínan 112

Allir geta hringt í 112 og úr öllum símum. Samband næst við 112 þó ekkert símakort sé í símanum, engin inneign eða símreikningur ógreiddur.

www.island.is

Á þessari vefsíðu er að finna upplýsingar um opinberar stofnanir á Íslandi og þjónustu þeirra. Vefsíðan er á íslensku og ensku.

Fjölmenningarsetur

www.mcc.is

Á vefsíðu Fjölmenningarseturs er meðal annars að finna orðskýringar á ýmsum íslenskum orðum á fjölmörgum tungumálum. Einnig er þar að finna númer í upplýsingasíma á átta tungumálum.

Upplýsingar og umsóknir um fæðingarorlof og fæðingarstyrki

<http://www.faedingarorlof.is>

Ýmis foreldra og fjölskyldusamtök

Samtök foreldra leikskólabarna í Reykjavík

<http://borninokkar.is/>

Landsamtök foreldra

<http://www.heimiliogskoli.is/>

Fjölskyldumiðstöðin

<http://www.barnivanda.is/>

Tengt efni:

Barnaverndarlögin

<http://www.althingi.is/lagas/139b/2002080.html>

Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna

www.barnasattmalinn.is

Bæklingur þessi er styrktur af Velferðarráðuneytinu og Reykjavíkurborg. Hann er unninn í samstarfi þjónustumiðstöðva, Skóla- og frístundasviðs, Barnaverndar Reykjavíkur, Barnaverndarstofu og Mannréttindaskrifstofu Reykjavíkurborgar. Bæklingurinn er hugsaður sem upplýsingatæki fyrir foreldra og aðstandendur barna um ábyrgð og skyldur, réttindi barna, menntun og velferð.

Saan ako dapat humingi ng tulong?

Emergency 112

Lahat ay pwedeng tumawag sa 112 at gamit ang anumang tipo ng telepono. Maaring tumawag sa 112 kahit sa mga celfone na walang SIM card, kahit na walang load o kahit na hindi pa nababayaran ang singil para serbisyo ng telepono.

www.island.is

Sa website na ito matatagpuan ang mga impormasyon tungkol sa mga opisyal na organisasyon sa Iceland at ang mga serbisyo nila. Ang website ay nakasalin sa Icelandic at Ingles.

Ang Sentro ng Impormasyong Multikultural

www.mcc.is

Ang website na ito ay may talasalitaan sa iba't-ibang mga wika at mga samu't-saring mga impormasyon tungkol sa lipunan ng Iceland gamit ang 8 mga wika.

Ang mga impormasyon tungkol sa Paglibang Pangmagulang o Childbirth Leave Fund ay matatagpuan sa www.faedingarorlof.is

Mga organisasyong pang-magulang at pampamilya

Ang Asosasyon ng mga magulang ng kindergarten sa Reykjavík

<http://borninokkar.is/>

Ang Pambansang Asosasyon ng mga Magulang sa Iceland

www.heimiliogskoli.is

Ang Sentro ng Pamilya

www.barnivanda.is

Mga kaugnay na impormasyon

Ang batas ukol sa Proteksyong Pambata

<http://www.althingi.is/lagas/139b/2002080.html>

Ang mga karapatang pambata ayon sa Bansang Nagkakaisa

www.barnasattmalinn.is

Ang buklet o polyetong ito ay itinaguyod ng Kagawaran ng Kagalingang Panlipunan at ang lungsod ng Reykjavík. Ito ay ginawa katuwang ang sentro ng mga Serbisyong Panlipunan, ang Kagawaran ng Edukasyon at Kabataan, Serbisyong nauukol sa Proteksyong Pambata sa Reykjavík, at ang Pambansang Ahensiya ng Proteksyong Pambata. Ang layunin ng polyetong ito ay ang maghandog ng impormasyon para sa mga magulang at tagapag-alaga tungkol sa responsibilidad at obligasyon, karapatang pambata, at edukasyon at kaginhawaan.

